

Yttrande

Sverigedemokraterna

Datum 2023-10-10

Ärende nr 4.2

Yttrande angående – Remiss från Utbildningsdepartementet - SOU 2023:21 Informationsförsörjning på skolområdet Skolverkets ansvar

Yttrandet

”Resursfördelningsmodellen är ett sätt att fördela de ekonomiska resurserna till stadens skolor på ett sätt som tar hänsyn till barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Syftet med resursfördelningsmodellen är att skapa möjligheter för en mer likvärdig skola där resurserna kan styras dit behoven är som störst. Med likvärdig skola i det här sammanhanget innebär att alla elever ska ha tillgång till undervisning med lika god kvalitet och ge varje elev eller grupp av elever, möjlighet att lyckas.”

År efter år har resursfördelningsmodellen använts som ett verktyg för en likvärdig skola men ger inte önskat resultat. Skillnaden (drygt 100) i meritvärde är mycket talande.

Bergsjöskolan erhåller nära 150 000kr/elev och uppvisar ett genomsnittligt meritvärde på 160.

Lindåsskolan erhåller ca 100 000kr/elev och uppvisar ett genomsnittligt meritvärde på 263.

Studieresultaten varierar något över tid men det framgår att socioekonomisk kompensation via resursfördelningsmodellen inte ger önskad effekt. De mycket stora avvikelserna i studieresultat mellan skolorna tydliggör att det behövs andra verktyg än enbart resurstilldelning.

Segregationen blir inte avhjälpt genom ständigt ökad resurstilldelning. Arbetet för att minska segregationen och att mildra dess negativa effekter ligger på annat håll. Nya verktyg och andra krav behöver ställas på kommunernas uppdrag.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-09-19

Diarienummer 0632/23

Handläggare

Joacim Englund, Charlotta Bjerhem

Telefon: 031-368 02 11

E-post: joacim.englund@stadshuset.goteborg.se

Remiss från utbildningsdepartementet - SOU 2023:21 Informationsförsörjning på skolområdet - Skolverkets ansvar

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

Yttrande över remiss från Utbildningsdepartementet angående SOU 2023:21 Informationsförsörjning på skolområdet - Skolverkets ansvar, i enlighet med bilaga 2 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, översänds till Utbildningsdepartementet.

Sammanfattning

Utbildningsdepartementet har skickat remissen Informationsförsörjning på skolområdet - Skolverkets ansvar (SOU 2023:21) till Göteborgs Stad för yttrande. Remissen inkom den 20 juni 2023 med sista svarsdatum den 18 oktober 2023.

Utredning är ett delbetänkande från skolinformationsutredningen. Utredningens uppdrag har bland annat varit att föreslå en långsiktig lösning för att säkerställa myndigheters, kommuners och andra aktörers tillgång till skolinformation. Behovet av en långsiktig lösning på området aktualiserades när Statistiska centralbyrån (SCB) 2020 gjorde bedömningen att uppgifter om enskilda huvudmän omfattades av absolut sekretess. Detta innebär att informationsförsörjningen inom skolområdet inte längre fungerade.

I delbetänkandet föreslås att Skolverket tar över insamlingen av skolinformation från SCB. Utredningens förslag innebär att de insamlade uppgifterna inte omfattas av offentlighets och sekretesslagens bestämmelser om sekretess för enskilda ekonomiska förhållanden och att de därför kan publiceras. Skolverket bedöms kunna ta över insamlingen från SCB den 1 januari 2026.

Stadsledningskontoret är, tillsammans med de förvaltningar som tagit del av utredningen, i grunden positiv till utredningens förslag. Stadsledningskontorets synpunkter rör framförallt det praktiska överlämnandet från SCB till Skolverket. Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen tillstyrker utredningens förslag med de synpunkter och kommentarer som lämnas i detta tjänsteutlåtande.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Stadsledningskontorets bedömning är att utredningens förslag har begränsade ekonomiska konsekvenser för Göteborgs Stad. Förslagen innebär ingen förändring i uppgiftsfördelningen mellan stat och kommuner och ändrar inte några förutsättningar för det kommunala självstyret.

Stadsledningskontoret bedömer att en flytt av informationsinsamlingen från SCB till Skolverket kan medföra vissa ökade kostnader. Dels föreslår utredningen att Skolverket ska ta ut avgifter för sin uppdragsverksamhet och dels innebär utredningens förslag att Göteborgs Stad kommer att behöva rapportera in uppgifter till Skolverket istället för till SCB.

Enligt utredningen bör de avgifter Skolverket ska ta ut för sin uppdragsverksamhet fastställas utifrån principen full kostnadstäckning. Utredningen utgår från att Skolverket inte kommer att ta ut väsentligt högre avgifter för detta än vad SCB gjort. Utredningen konstaterar dock samtidigt att förslagen innebär helt nya arbetsuppgifter för Skolverket. Eftersom utredningen föreslår att avgifterna fastställs utifrån principen full kostnadstäckning ser Stadsledningskontoret att det finns en risk för ökade kostnader när arbetsuppgifter flyttas från en myndighet vars kärnuppdrag är att producera statistik till en myndighet som i hög grad behöver bygga upp denna kompetens.

Stadsledningskontoret bedömer dock att sannolikheten för att detta skulle innebära stora ekonomiska konsekvenser för staden är låg, då stadens kostnader för inköp från SCB:s uppdragsverksamhet är relativt begränsade. Stadens förvaltningar inom utbildningsområdet anlitar främst SCB:s uppdragsverksamhet för att årligen beställa underlag för resursfördelningen. Som exempel uppgick kostnaden för den senaste årliga beställningen för förskoleförvaltningen, grundskoleförvaltningen och utbildningsförvaltningen tillsammans till cirka 34 tkr.

Utredningens förslag innebär att Göteborgs Stad, i sin roll som huvudman för skolväsendet, kommer att behöva rapportera in uppgifter om verksamheten till Skolverket istället för till SCB. För att detta ska fungera behöver Skolverket bland annat utforma nya IT-system för datainsamlingen. Även om utredningen utgår ifrån att inrapporteringen kommer att fungera på samma sätt som idag går det inte att utesluta initiala problem med de nya IT-systemen vilket, i en övergångsperiod, kan leda till ökad uppgiftslämnarbörda och ökade administrativa kostnader för stadens förvaltningar inom utbildningsområdet.

Bedömning ur ekologisk dimension

Stadsledningskontoret har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

För att det svenska skolsystemet ska fungera som det är tänkt krävs det att allmänheten, föräldrar, barn och elever, kommuner, regioner, huvudmän och statliga myndigheter har tillgång till viss information. Exempelvis behöver elever och föräldrar tillgång till information för att göra välgrundade skolval. Skolverket och Skolinspektionen behöver information för att kunna bedriva uppföljning, utvärdering och tillsyn. Kommunerna behöver information för att kunna fördela resurser till olika skolor och huvudmän behöver information som underlag för sitt systematiska kvalitetsarbete. Tillgången till information på skolområdet tillgodoses idag av SCB genom en tidsbegränsad sekretessbrytande bestämmelse som gäller till och med 30 juni 2026. Utredningen ger förslag på en långsiktig lösning som ska säkra olika intressenters behov av information.

I ett socialt perspektiv är tillgången till statistik på skolområdet av avgörande betydelse för Göteborgs Stad. Kommuner ska enligt 2 kap. 8 b § skollagen (2010:800) fördela resurser till förskolor- och skolor efter barnens och elevernas förutsättningar och behov.

Bestämmelsen omfattar fördelning av resurser till såväl kommunernas egna verksamheter som till enskilda huvudmän. Göteborgs Stads olika förvaltningar inom utbildningsområdet använder idag statistiskt underlag från SCB som beskriver den socioekonomiska sammansättningen på stadens förskolor- och skolor för att göra denna resursfördelning. Utredningens förslag syftar till att säkra tillgången till denna information på lång sikt.

Förslagen i utredningen är inte till sin karaktär sådana att de har en direkt påverkan på barns levnadsvillkor eller barns rättigheter enligt barnkonventionens grundprinciper. Däremot syftar de till att skapa långsiktiga förutsättningar för att kunna analysera barns levnadsvillkor, och kan därför ses som en förutsättning att för att ta tillvara barns rättigheter. De uppgifter som görs tillgängliga genom förslagen är exempelvis nödvändiga för att kunna följa att barns rättigheter, enligt barnkonventionens artikel 28 om barnets rätt till utbildning, efterlevs. Uppgifterna är också nödvändiga för att Sverige ska kunna fullgöra sina åtaganden att rapportera till FN:s kommitté för barnets rättigheter. En fungerande informationsförsörjning på skolområdet är även nödvändig för att kunna följa målen för jämställdhets- och integrationspolitiken.

Bilagor

1. Sammanfattning av delbetänkandet Informationsförsörjning på skolområdet – Skolverkets ansvar (SOU 2023:21)
2. Förslag till yttrande

Ärendet

Utbildningsdepartementet har skickat remissen Informationsförsörjning på skolområdet - Skolverkets ansvar (SOU 2023:21) till Göteborgs Stad för yttrande. Remissen inkom den 20 juni 2023 med sista svarsdatum den 18 oktober 2023.

Beskrivning av ärendet

I beredningen av ärendet har en arbetsgrupp bestående av representanter för förskoleförvaltningen, grundskoleförvaltningen utbildningsförvaltningen, arbetsmarknad- och vuxenutbildningsförvaltningen samt stadsledningskontoret deltagit. Remisstiden har inte medgett behandling i respektive nämnd.

Skolinformationsutredningen har i sitt ursprungliga uppdrag att utreda och lämna förslag till två alternativa lösningar för att långsiktigt säkerställa myndigheter, kommuners och andra aktörers tillgång till skolinformation. Utredningen skulle identifiera för- och nackdelar dels med att införa offentlighetsprincipen i fristående skolor, dels med att Skolverket samlar in uppgifter från huvudmän, myndigheter och eventuellt andra uppgiftslämnare inom ramen för en insamling utanför den särskilda verksamheten för att framställa statistik. Uppdraget har därefter utvidgats till att även innefatta att identifiera för- och nackdelar med att införa offentlighetsprincipen för privata huvudmän/utförare inom förskola, fritidshem och kommunal vuxenutbildning samt att utreda och förslå hur en insynsprincip kan utformas för fristående skolor, förskolor och fritidshem samt för sådan verksamhet hos enskilda utbildningsanordnare som avser vuxenutbildning på entreprenad.

Uppdraget om en ny insamling av uppgifter för skolinformation, utanför Skolverkets särskilda statistikverksamhet är ett delbetänkande och ska redovisas i sin helhet senast den 29 mars 2024. I detta delbetänkande föreslår skolinformationsutredningen att Skolverket tar över den insamling av uppgifter från kommuner och enskilda huvudmän som SCB hittills har utfört på uppdrag av Skolverket. Utredningens bedömning är att de två ursprungliga alternativen inte utesluter varandra, genomförandet av utredningens förslag är därmed inte avhängigt av om offentlighetsprincipen och/eller en insynsprincip införs eller inte.

Bakgrund till utredningsuppdraget – informationsförsörjningen försvårades genom en ny rättstillämpning år 2020

För att det svenska skolsystemet ska kunna fungera som det är tänkt behöver viss information om den skollagsreglerade verksamheten finnas tillgänglig. Föräldrar och elever behöver information för att göra välgrundade skolval, kommuner behöver information om elevsammansättningen för att kunna fördela resurser till olika skolor och huvudmän behöver underlag för det systematiska kvalitetsarbetet. Även myndigheter som Skolverket och Skolinspektionen behöver information för att kunna fullgöra sina uppgifter.

SCB har på uppdrag av Skolverket historiskt samlat in denna information och förmedlat vidare till såväl Skolverkets särskilda statistikverksamhet som till andra intressenter. I början av 2020 beslutade SCB att ändra tillämpningen av 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen beträffande uppgifter om enskilda huvudmän och skolenheter. Ändringen innebar att uppgifter hos enskilda huvudmän om skolor, barn och elever, personal, betyg

och genomströmning behandlades som uppgifter om de enskilda huvudmännens ekonomiska förhållanden. Därmed omfattades uppgifterna av absolut sekretess.

Informationsförsörjningen på skolområdet är uppbyggd så att uppgifter som samlas in för framställning av statistik också används för annat, exempelvis för kommunernas resursfördelning, Skolverkets stadsbidragshantering och allmänhetens insyn i skolväsendet. När det fastslogs att uppgifterna som ligger till grund för informationsförsörjningen omfattades av den absoluta sekretess, som gäller i sådan särskild verksamhet som avser framställning av statistik enligt 24 kap 8 § offentlighets- och sekretesslagen, fungerade därmed informationsförsörjningen inte längre tillfredställande. Skolverket kunde inte längre publicera uppgifter om enskilda huvudmän och fristående skolenheter annat än på riksnivå och Skolverket kunde inte heller använda uppgifterna internt, utanför myndighetens egen särskilda verksamhet för statistik. Skolverket upphörde även med publiceringen av uppgifter om kommunala huvudmän då myndigheten bedömde att det skulle strida mot principen om likabehandling mellan kommunala och enskilda huvudmän. Konsekvensen för kommuner och huvudmän blev att det nu saknades nödvändig information för exempelvis resursfördelning till olika skolor och till skolans systematiska kvalitetsarbete.

Då informationsförsörjningen inte längre fungerade på det sätt som riksdag och regering avsett beslutade Riksdagen 2021 om en tidsbegränsad lösning på problemet. Denna lösning var att godkänna en tillfällig sekretessbrytande bestämmelse i 24 kap 8 a § offentlighets- och sekretesslagen. Därmed kunde Skolverket åter publicera uppgifter för enskilda huvudmän. Den tillfälliga sekretessbrytande bestämmelsen gällde ursprungligen till 1 juli 2023 och har därefter förlängts till och med sista juni 2026. För att säkra en långsiktig lösning på problemet tillsatte regeringen skolinformationsutredningen i oktober 2021.

Utredningens förslag – en ny insamling av uppgifter om skolväsendet

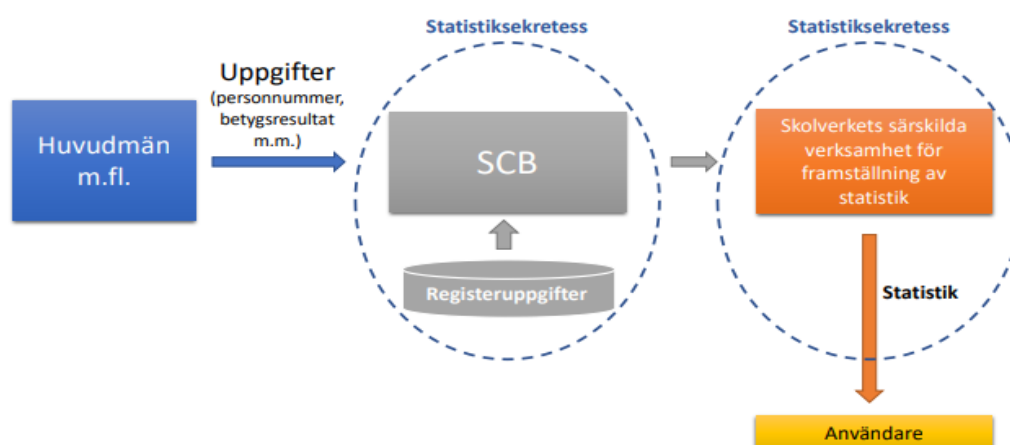
Förslagen i delbetänkandet handlar huvudsakligen om att göra det möjligt för Skolverket att samla in, bearbeta och dela med sig av sådana uppgifter som Skolverket idag får från SCB. Utredningen föreslår:

- att Skolverket ska ansvara för informationsförsörjningen på skolområdet,
- att Skolverket ska bedriva uppdragsverksamhet,
- att andra myndigheter och enskilda utbildningsanordnare inom universitets- och högskoleutbildning ska lämna uppgifter till Skolverket samt att Skolverket ska lämna uppgifter till Skolinspektionen och SCB,
- nya bestämmelser om behandling av personuppgifter i Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning,
- en ny sekretessbestämmelse till skydd för uppgifter om enskilds personliga förhållanden i Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning,
- en ny förordning om Skolverkets informationsförsörjning.

En principiell skillnad gentemot tidigare ordning är att utredningens förslag innebär att Skolverket inrättar en ny informationsförsörjningsverksamhet som samlar in uppgifter utanför sådan särskild verksamhet för framställning av statistik som avses i 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Lösningen innebär att i stort sett samtliga uppgifter som idag samlas in av SCB för statistikframställning i stället samlas in av Skolverket utanför statistikverksamheten. Skillnaden åskådliggörs i figurerna nedan¹:

Figur 3.1 Dagens informationsflöde

Figur 3.2 Informationsflödet med utredningens förslag

Enligt utredningen kommer ett genomförande av förslagen innebära att Skolverket har förutsättningar att bedriva sin kärnverksamhet utan att vara beroende av uppgifter från myndighetens särskilda statistikverksamhet samt att Skolverket kan säkerställa andra aktörers tillgång till information om den skollagsreglerade verksamheten.

Skolverket ska ansvara för informationsförsörjningen

Utredningen konstaterar att informationsförsörjningen på skolområdet är komplex. Det är svårt att överblicka samtliga uppgifter som används på och vilka aktörer som har behov av vilken information. Informationsbehovet är inte heller statiskt över tid. Utredningen anser att det finns ett värde i att Skolverket får i uppdrag att ansvara för informationsförsörjningen inom sitt verksamhetsområde. Utredningen föreslår att detta framgår i en ny bestämmelse i myndighetens instruktion. I Skolverkets ansvar bör det, enligt utredningen, ingå att säkerställa tillgången till information om skollagsreglerad

¹ SOU 2023:21 *Informationsförsörjning på skolområdet – Skolverkets ansvar*. Utbildningsdepartementet, sid 88

verksamhet samt att bevaka tillkommande behov av information och arbeta för att även dessa ska tillgodoses.

Skolverket ska bedriva uppdragsverksamhet

SCB utför idag en relativt omfattande uppdragsverksamhet på skolområdet. En stor andel av uppdragen handlar om att ta fram underlag för kommunernas resursfördelning till skolor och förskolor. SCB tar här fram två olika basunderlag som kan skräddarsys utifrån respektive kommun. Det första och något enklare underlaget är de så kallade resurstabellerna där kommunen får information elevernas socioekonomiska sammansättning för respektive skolenhet. Det andra underlaget är så kallade regressionsanalyser. Det är mer avancerade beräkningar på skolenhetsnivå där SCB, med utgångspunkt i socioekonomiska variabler beräknar sannolikheten för att elever ska bli behöriga till gymnasieskolans nationella program. När den tillfälliga sekretessbrytande bestämmelsen upphör att gälla kommer SCB inte längre ha möjlighet att utföra dessa uppdrag.

Utredningen föreslår att Skolverket ska utföra motsvarande uppdrag åt andra myndigheter och kommuner samt kunna ta ut avgifter för detta. De ändringar som föreslås i delbetänkandet ger enligt utredningen Skolverket förutsättningar att ta fram motsvarande underlag för kommunernas resursfördelning som SCB i nuläget gör.

Nya bestämmelser om uppgiftsskyldighet

För att göra det möjligt för Skolverket att samla in de uppgifter som behövs för informationsförsörjningen är det enligt utredningen nödvändigt med nya bestämmelser om uppgiftsskyldighet, som bryter eventuell sekretess och tydliggör uppgiftslämnande myndigheters och andra aktörers skyldighet att lämna uppgifter till Skolverket. De myndigheter som föreslås bli skyldiga att lämna uppgifter till Skolverket är:

- Centrala studiestödsnämnden (CSN)
- Migrationsverket
- Skatteverket
- Socialstyrelsen
- Skolinspektionen
- SCB
- Universitets- och högskolerådet (UHR)

Utredningen föreslår att bestämmelserna om uppgiftsskyldighet förs in i en ny förordning om Skolverkets informationsförsörjning. I utredningen föreslås även en bestämmelse om skyldighet för utbildningsanordnare inom universitets- och högskoleutbildning att lämna vissa uppgifter till Skolverket samt uppgiftsskyldighet för Skolverket till SCB och Skolinspektionen.

Nya bestämmelser om personuppgiftsbehandling

Utredningen föreslår nya bestämmelser om behandling av personuppgifter, som ska tillämpas i Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning. Bestämmelserna behövs för att Skolverket ska kunna:

- följa upp, utvärdera och analysera den skollagsreglerade verksamheten,
- fullgöra informationsskyldighet,
- tillgodose myndighetens interna informationsbehov,

- dela med sig av information till andra myndigheter och enskilda.

Bestämmelserna föreslås föras in i ett nytt kapitel i skollagen.

En ny sekretessbestämmelse

Utredningen föreslår att en ny sekretessbestämmelse ska införas till skydd för uppgifter om enskilds personliga förhållanden. Bestämmelsen ska tillämpas i Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning. Undantag från sekretessen föreslås när det gäller uppgifter i lärar- och förskolläraryregistret samt kontaktuppgift och uppgift om namn i skolenhetsregistret. Utredningen föreslår att den nya bestämmelsen förs in i en ny paragraf i 23 kap. offentlighets- och sekretesslagen.

En ny förordning om Skolverkets informationsförsörjning

Skolenhetsregistret, lärar- och förskolläraryregistret samt det nationella informationssystemet för skolväsendet regleras idag i tre separata förordningar. Utredningen föreslår att förordningarna ska upphävas och att relevanta bestämmelser istället ska föras in i en ny förordning om Skolverkets informationsförsörjning. Utredningen föreslår även att den nya förordningen ska innehålla bestämmelser om uppgiftsskyldighet samt befintliga bestämmelser om Skolverkets och Skolinspektionens rätt att meddela föreskrifter.

Genomförande och ikraftträdande

Utredningen föreslår att de föreslagna författningsändringarna i huvudsak ska träda i kraft den 1 juli 2024. Förutsatt att regering och riksdag i god tid fattar beslut om nödvändiga författningsändringar är det utredningens bedömning att Skolverket ska kunna ta över insamlingen från SCB från och med den 1 januari 2026.

Utredningens konsekvensanalys

Utredningens förslag innebär att kommuner i sin roll som huvudmän för skolväsendet kommer åläggas att rapportera in uppgifter om sin verksamhet till Skolverket istället för till SCB. Utredningens bedömning är att detta inte kommer att leda till ökad administration eller ökade kostnader för kommunerna.

Kommuner som köpt uppgifter av SCB kommer om utredningens förslag genomförs istället behöva köpa dessa uppgifter av Skolverket. Utredningens bedömning är att Skolverket, genom förslagen i utredningen, kommer att kunna förse kommunerna med de uppgifter som behövs för resursfördelning och systematiskt kvalitetsarbete. Utredningen utgår ifrån att Skolverket inte kommer att ta ut väsentligt högre avgifter för detta än vad SCB gjort.

Utredningens bedömning är att förslagen inte ändrar några förutsättningar för det kommunala självstyret. Enligt utredningen innebär förslagen inte någon förändring i uppgiftsfördelningen mellan stat och kommun och utredningen föreslår inte några nya åtaganden eller skyldigheter för kommunerna.

Utredningen ser att det finns en risk för kvalitetsbrister i samband med att Skolverket tar över insamlingen från SCB. Utredningen betonar vikten av att Skolverket och SCB tar ett gemensamt ansvar vid överlämningen för att upprätthålla kvaliteten i statistiken.

Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen tillstyrker utredningens förslag med de kommentarer och synpunkter som lämnas i detta tjänsteutlåtande.

Stadsledningskontoret är, tillsammans med de förvaltningar som tagit del av utredningen, i grunden positiv till utredningens förslag. En fungerande informationsförsörjning är av avgörande betydelse för det svenska skolväsendet och utredningens förslag skapar förutsättningar att säkra denna på lång sikt. Stadsledningskontoret ser även att det finns uppenbara fördelar med att Skolverket, som statistikansvarig myndighet för skolväsende och barnomsorg, får ett samlat ansvar för statistikframtagningen. För stadens förvaltningar innebär detta en tydligare hantering då det exempelvis blir en och samma myndighet som tar fram definitionerna för vilka uppgifter som ska lämnas in och som också tar emot uppgifterna.

Stadsledningskontorets synpunkter på utredningens förslag rör framförallt det praktiska överlämnandet från SCB till Skolverket, vilket medför utmaningar som även utredningen uppmärksammar. Skolverket kommer initialt inte ha samma erfarenhet av statistikproduktion som SCB samtidigt som myndigheten behöver skapa nya rutiner och utforma nya IT-system. Detta medför att kvaliteten i de uppgifter som samlas in och bearbetas under en övergångsperiod riskerar att bli sämre. I förlängningen innebär detta en risk för att statistik som framställts efter övertagandet inte kan jämföras med sådan statistik som framställts innan övertagandet. Stadsledningskontoret delar därför utredningens bedömning att det är av stor vikt att de båda myndigheterna tar ett gemensamt ansvar vid överlämnningen för att kvalitetsbrister i statistiken i möjligaste mån ska kunna minimeras. Kvaliteten på statistiken bygger också på att uppgiftslämnarna ges rimliga förutsättningar att förbereda sig inför eventuella förändringar. Stadsledningskontoret vill därför påpeka behovet av att kommuner och andra uppgiftslämnare hålls kontinuerligt informerade under processens gång för att övergången ska kunna ske så smidigt som möjligt för uppgiftslämnarna.

Göteborgs Stads förvaltningar inom utbildningsområdet använder idag underlag från SCB för att beräkna resursfördelningen till olika förskolor och skolor. Utredningens förslag är utformat så att Skolverket ska kunna ta över denna uppgift från SCB.

Stadsledningskontoret förutsätter här att de nya bestämmelserna om uppgiftsskyldighet innefattar att Skolverket kan ta del av de historiska data som krävs för att myndigheten ska kunna beräkna de socioekonomiska index som resursfördelningen bygger på.

I utredningen lyfts risken för att kompetens förloras i samband med att verksamheten flyttas från SCB till Skolverket. Utredningen bedömer att det under en övergångsperiod finns en risk för sämre kvalitet i statistiken på grund av detta. Stadsledningskontoret delar denna farhåga.

Stadsledningskontoret vill också betona att det även ur ett långsiktigt perspektiv är viktigt vilken typ av kompetens som byggs upp inom Skolverket. Av utredningen framgår det att det i Skolverkets uppdrag inte enbart ska ingå att säkerställa tillgången till information om skollagsreglerad verksamhet utan det ingår även i uppdraget att bevaka tillkommande behov av information och arbeta för att dessa behov ska tillgodoses.

Stadsledningskontoret ser att Skolverket, som statistikansvarig myndighet, har en viktig roll i att driva utvecklingen när det gäller användandet av data i det svenska skolväsendet. Här ingår exempelvis metodutveckling för att tillgängliggöra statistik utifrån de

möjligheter ny teknik medför och de behov huvudmän har kopplat till det systematiska kvalitetsarbetet. Detta ställer delvis andra, och högre krav, på kompetensen inom myndigheten än att enbart förvalta den statistikframtagning som utvecklats inom SCB.

Exempelvis har stadens förvaltningar tillsammans med SCB utvecklat resursfördelningsmodeller och stadsledningskontoret betonar vikten av att det även fortsättningsvis finns resurser och kompetens inom Skolverket som möjliggör utveckling utifrån lokala behov.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

Sammanfattning

Skolinformationsutredningen har bland annat haft i uppdrag att föreslå en långsiktig lösning för att säkerställa myndigheters, kommuners och andra aktörers tillgång till skolinformation. Lösningen ska innebära att Statens skolverk (Skolverket) tar över den insamling av uppgifter från kommuner och enskilda huvudmän som Statistiska centralbyrån (SCB) hittills har utfört på uppdrag av Skolverket. Insamlingen ska göras utanför sådan verksamhet som omfattas av statistiksekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Lösningen syftar bl.a. till att myndigheter och kommuner ska kunna utföra sina författningsreglerade uppgifter och att föräldrar och elever ska ha god tillgång till information inför skolval.

Informationsförsörjningen försvårades genom ny rättstillämpning år 2020

En förutsättning för att det svenska skolsystemet ska fungera som det är tänkt är att det finns tillgång till viss information om den skollagsreglerade verksamheten. Föräldrar och elever behöver information för att kunna göra ett välgrundat skolval. Kommunerna behöver information om elevsammansättningen för att kunna fördela resurser till de olika skolorna. Huvudmännen behöver underlag för det systematiska kvalitetsarbetet. Även myndigheter, som t.ex. Skolverket och Statens skolinspektion (Skolinspektionen), behöver tillgång till information om den skollagsreglerade verksamheten för att kunna fullgöra sina uppgifter. Det finns också en efterfrågan på information om skolområdet från allmänheten, media, forskare och olika utredande myndigheter och organisationer.

I början av år 2020 beslutade SCB att ändra tillämpningen av 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen beträffande uppgifter om enskilda huvudmän och skolenheter. Ändringen innebar att uppgifter om skolor, barn och elever, personal, betyg, genomströmning m.m. behandlades som uppgifter om de enskilda huvudmännens ekonomiska förhållanden. Därmed omfattades uppgifterna av absolut sekretess. Att SCB:s bedömning var korrekt framgår av avgöranden från kammarrätterna.

Informationsförsörjningen på skolområdet är uppbyggd så att uppgifter som samlas in för framställning av statistik också används för annat, exempelvis kommunernas resursfördelning, Skolverkets statsbidragshantering och allmänhetens insyn i skolväsendet. När de uppgifter som ligger till grund för informationsförsörjningen omfattas av den absoluta sekretess som gäller i sådan särskild verksamhet hos en myndighet som avser framställning av statistik, innebär det att Skolverket inte kan publicera dessa uppgifter uppdelat på enskilda huvudmän. Det handlar exempelvis om uppgifter om elevsammansättning och betygsresultat för fristående skolor. Skolverket beslutade därför år 2020 att endast publicera sådana uppgifter på nationell nivå. Det innebär att informationsförsörjningen inte längre fungerade så som riksdag och regering avsett.

Regeringen lämnade i mars 2021 en proposition till riksdagen med förslag om en tidsbegränsad lösning på problemet. Propositionen resulterade i en tillfällig sekretessbrytande bestämmelse i 24 kap. 8 a § offentlighets- och sekretesslagen. Därmed kunde Skolverket åter publicera uppgifter för enskilda huvudmän. Den tillfälliga sekretessbrytande bestämmelsen skulle ursprungligen gälla till den 1 juli 2023. Regeringen har föreslagit att bestämmelsen ska fortsätta att gälla till och med den sista juni 2026. För att säkra en långsiktig lösning på problemet tillsatte regeringen denna utredning i oktober 2021.

En ny insamling av uppgifter om skolväsendet

En ny insamling av uppgifter om skolväsendet handlar primärt om att göra det möjligt för Skolverket att samla in, bearbeta och dela med sig av sådana uppgifter som Skolverket i dag får från SCB. Förslaget är utformat som en helhetslösning för informationsförsörj-

ningen på skolområdet och omfattar även delar av informationsförsörjningen som inte hindras av statistiksekretessen.

En ny insamling av uppgifter hos Skolverket utesluter inte att offentlighetsprincipen införs. Ett genomförande av vårt förslag utesluter inte heller att man samtidigt inför en insynsprincip för enskilda huvudmän. Vårt förslag i detta delbetänkande medför en tydligare reglering av informationsförsörjningen på skolområdet och Skolverkets personuppgiftshantering. Förslaget har således fler effekter än att ersätta den tidsbegränsade sekretessbrytande bestämmelsen i 24 kap. 8 a § offentlighets- och sekretesslagen. Genomförandet är därmed, enligt vår uppfattning, inte avhängigt av huruvida offentlighetsprincipen eller en insynsprincip införs eller inte.

För att säkerställa myndigheters, kommuners och andra aktörers tillgång till skolinformation samtidigt som förtroendet för statistiksekretessen inte riskeras och skyddet för elevers, föräldrars och skolpersonals personliga integritet säkerställs behövs ny reglering i flera olika avseenden. Vi föreslår

- att Skolverket ska ansvara för informationsförsörjningen på skolområdet,
- att Skolverket ska bedriva uppdragsverksamhet,
- att andra myndigheter och enskilda utbildningsanordnare inom universitets- och högskoleutbildning ska lämna uppgifter till Skolverket samt att Skolverket ska lämna uppgifter till Skolinspektionen och SCB,
- nya bestämmelser om behandling av personuppgifter i Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning,
- en ny sekretessbestämmelse till skydd för uppgifter om enskilds personliga förhållanden i Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning, och
- en ny förordning om Skolverkets informationsförsörjning.

Utredningens målbild har varit att återställa tillgången till information på skolområdet till situationen före år 2020. Utgångspunkten är dock komplex. Den felaktiga rättstillämpningen före år 2020 har inneburit att verksamheter som Skolverkets uppföljning och utvärdering, huvudmännens systematiska kvalitetsarbete och kommunernas resurs-

fördelning har byggts upp utifrån en felaktig uppfattning om vilka uppgifter som är tillgängliga och hur de kan användas. Även uppfattningen om vilken insyn elever, föräldrar och allmänheten har rätt till i skollagsreglerad verksamhet bygger på en felaktig rättstillämpning. Om sekretessbestämmelsen i 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen hade tillämpats korrekt från början hade informationsförsörjningen på skolområdet behövt utformas på ett annat sätt.

Vid ett genomförande av förslagen i delbetänkandet kommer Skolverket att ha förutsättningar att bedriva sin kärnverksamhet, utan att vara beroende av uppgifter från myndighetens särskilda statistikverksamhet. Det regelverk vi föreslår gör det också möjligt för Skolverket att säkerställa flera andra aktörers tillgång till information om den skollagsreglerade verksamheten. Sammantaget medför förslagen en tydligare och mer modern reglering för Skolverkets arbete med informationsförsörjning på skolområdet.

Skolverket ska ansvara för informationsförsörjningen

Syftet med vårt förslag är att skapa möjligheter för Skolverket att bedriva sin kärnverksamhet med bl.a. uppföljning och utvärdering samt fördelning av statsbidrag. Även externa aktörer, som andra myndigheter, kommuner, elever och föräldrar, har behov av information. Vårt förslag syftar alltså också till att göra det möjligt för Skolverket att tillgodose även dessa externa aktörers behov av information om den skollagsreglerade verksamheten.

Det har under arbetets gång visat sig vara svårt att överblicka samtliga de uppgifter som används för informationsförsörjningen på skolområdet och vilka aktörer som har behov av vilken information. Informationsbehovet är inte heller statiskt över tid, utan varierar t.ex. med händelser i vår omvärld och de uppdrag regeringen ger Skolverket. Informationsförsörjningen på skolområdet är enligt vår bedömning mycket komplex och vi anser att det finns ett värde i att Skolverket får i uppdrag att ansvara för informationsförsörjningen. Vi föreslår därför en ny bestämmelse i Skolverkets instruktion som anger att Skolverket ansvarar för informationsförsörjningen inom sitt verksamhetsområde.

I Skolverkets ansvar för informationsförsörjningen bör det enligt vår mening ingå att – i den utsträckning det är möjligt enligt tillämpligt regelverk – säkerställa tillgången till information om skollagsreglerad verksamhet. Det bör också ingå att bevaka tillkommande behov av information och att på lämpligt sätt arbeta för att även dessa behov ska kunna tillgodoses. Med tillkommande behov avses som utgångspunkt inte att t.ex. en kommun vill beakta en ny variabel – som Skolverket inte har tillgång till – vid fördelning av resurser. I stället avses sådana nya behov av information som uppkommer till följd av ändrad lagstiftning, nya regeringsuppdrag eller liknande.

Skolverket ska bedriva uppdragsverksamhet

SCB har en relativt omfattande uppdragsverksamhet på skolområdet. En stor andel av de uppdrag SCB utför på skolområdet avser att ta fram underlag för resursfördelning åt kommuner. Underlagen kan skraddarsys utifrån önskemål från respektive kommun och de redovisas på skolenhetsnivå. SCB utför också andra uppdrag som innebär sammanställningar av uppgifter på skolområdet. Vad gäller dessa andra uppdrag är kommuner, enskilda huvudmän, statliga myndigheter och organisationer återkommande uppdragsgivare.

När den tillfälliga sekretessbrytande bestämmelsen i 24 kap. 8 a § offentlighets- och sekretesslagen upphör att gälla kommer SCB inte längre kunna utföra uppdrag som går ut på att ta fram information där en enskild huvudman eller dennes förskole- eller skolenheter går att identifiera. Det kommer därmed att saknas förutsättningar för SCB att bedriva stora delar av sin uppdragsverksamhet på skolområdet. Majoriteten av de aktörer som beställer bearbetade uppgifter från SCB får antas ha ett fortsatt behov av sådan information. För att säkerställa att kommuner och andra aktörer även fortsättningsvis kan få tillgång till information om den skollagsreglerade verksamheten föreslår vi att Skolverket ska bedriva uppdragsverksamhet. Därmed kan vissa av de behov av information som nu hanteras inom ramen för SCB:s uppdragsverksamhet tillgodoses även fortsättningsvis.

Vi föreslår att Skolverket ska utföra uppdrag åt andra myndigheter inom ramen för sin informationsförsörjningsverksamhet. Med myndigheter avses också kommuner och regioner. Vidare ska Skolverket få ta uppdrag från andra uppdragsgivare än myndigheter.

Skolverket ska endast få utföra uppdrag som kan anses förenliga med myndighetens uppgifter och verksamhetsområde. I och med det kan de uppgifter Skolverket förfogar över inte användas av myndigheten för att ta fram statistik som avser annat än det skollagsreglerade området.

Skolverket ska enligt vårt förslag ta ut avgifter för uppdragsverksamheten. Skolverket ska vidare besluta om avgifternas storlek och myndigheten ska få disponera avgiftsinkomsterna.

Nya bestämmelser om uppgiftsskyldighet

Vi bedömer att Skolverket inte kan åberopa bestämmelsen om uppgiftsskyldighet för statliga myndigheter i 6 § förordningen (2001:100) om den officiella statistiken som stöd för insamling av uppgifter i den nya verksamheten med informationsförsörjning. Uppgiftsskyldigheten enligt bestämmelsen sträcker sig enligt vår mening inte längre än att statliga myndigheter är skyldiga att lämna uppgifter till de statistikansvariga myndigheterna när de samlar in uppgifter inom ramen för den särskilda statistikverksamheten och de insamlade uppgifterna därmed omfattas av statistiksekretessen. Inte heller kan andra myndigheter med särskild statistikverksamhet lämna uppgifter till Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning med stöd av de undantag från statistiksekretessen som finns i 24 kap. 8 § tredje stycket offentlighets- och sekretesslagen. För att göra det möjligt för Skolverket att samla in de uppgifter som behövs för informationsförsörjningen på skolområdet är det enligt vår bedömning nödvändigt med nya bestämmelser om uppgiftsskyldighet, som bryter eventuell sekretess och tydliggör uppgiftslämnande myndigheters och andra aktörers skyldighet att lämna uppgifter till Skolverket.

Bestämmelserna om skyldighet för andra statliga myndigheter att lämna uppgifter till Skolverket ska enligt vår bedömning införas i en ny förordning om Skolverkets informationsförsörjning. Följande myndigheter ska enligt vårt förslag vara skyldiga att lämna uppgifter till Skolverket.

- Centrala studiestödsnämnden (CSN),
- Migrationsverket,
- Skatteverket,

- Socialstyrelsen,
- Skolinspektionen,
- SCB, och
- Universitets- och högskolerådet (UHR).

De bestämmelser om uppgiftsskyldighet vi föreslår för Socialstyrelsen och SCB innebär att dessa myndigheter kommer att lämna uppgifter som omfattas av statistiksekretess till Skolverket.

Vi föreslår också en bestämmelse om skyldighet för statliga universitet och högskolor samt enskilda utbildningsanordnare inom universitets- och högskoleutbildning att lämna uppgifter till Skolverket. Bestämmelsen ska föras in i skollagen (2010:800).

Vårt förslag innehåller även bestämmelser om skyldighet för Skolverket att lämna vissa uppgifter om den skollagsreglerade verksamheten till SCB och Skolinspektionen.

Nya bestämmelser om personuppgiftsbehandling

Vi föreslår nya bestämmelser om behandling av personuppgifter, som ska tillämpas i Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning. Med sådan verksamhet avses Skolverkets arbete med att ta fram och göra information om skollagsreglerad verksamhet tillgänglig såväl internt som för externa aktörer. Bestämmelserna ska finnas i ett nytt kapitel i skollagen.

Bestämmelserna syftar till att ge Skolverket förutsättningar att behandla personuppgifter på ett ändamålsenligt sätt och till att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks vid sådan behandling. Bestämmelser som är anpassade för den personuppgiftsbehandling som utmärker Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning medför att det blir tydligare vad som gäller i det avseendet och personuppgiftsbehandlingen blir mer förutsebar.

Skolverket ska vara personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som myndigheten utför i verksamheten med informationsförsörjning. Det gäller även när Skolverket behandlar personuppgifter på uppdrag av andra i myndighetens uppdragsverksamhet.

Det ska framgå av bestämmelserna för vilka ändamål Skolverket får behandla personuppgifter i verksamheten med informationsförsörjning. Förenklat uttryckt handlar det om att göra det möjligt för Skolverket att:

- följa upp, utvärdera och analysera den skollagsreglerade verksamheten,
- fullgöra informationsskyldighet,
- tillgodose myndighetens interna informationsbehov, och
- dela med sig av information till andra myndigheter och enskilda.

Finalitetsprincipen ska vara tillämplig. Principen innebär att de insamlade uppgifterna inte senare får behandlas på ett sätt som är oförenligt med angivna ändamål.

Det ska framgå av bestämmelserna i skollagen att Skolverket ska få behandla personnummer och samordningsnummer. Vi bedömer att Skolverket kan behandla känsliga personuppgifter med stöd av dataskyddsförordningen och dataskyddslagen.

Vi föreslår ett antal s.k. skyddsåtgärder. Vid sökning i personuppgifter ska det som utgångspunkt vara förbjudet att använda sökbegrepp som avslöjar känsliga personuppgifter. Vidare ska Skolverket få använda födelseort som sökbegrepp endast i betydelsen född i Sverige respektive född utomlands. Tillgången till personuppgifter för den som arbetar hos Skolverket ska begränsas till det som var och en behöver för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter. Direktåtkomst till personuppgifter ska få medges endast om det följer av föreskrifter som regeringen meddelar.

Personuppgifter ska inte få behandlas under längre tid än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålet med behandlingen.

En ny sekretessbestämmelse

En ny sekretessbestämmelse ska införas till skydd för uppgifter om enskilds personliga förhållanden. Bestämmelsen ska tillämpas i Skolverkets verksamhet med informationsförsörjning. Uppgifter om enskilds personliga förhållanden ska omfattas av sekretess om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men. Skolverket ska alltså tillämpa ett s.k.

omvänt skaderekvisit. Det innebär att det råder en presumtion för sekretess och att Skolverket ska neka utlämnande om det inte står klart att den enskilde eller närstående inte lider men vid ett utlämnande.

För att säkerställa tillgången till information på skolområdet behövs undantag från sekretessen. Sekretessen ska inte gälla för uppgift i lärar- och förskollärrregistret. Inte heller ska sekretessen gälla för kontaktuppgift och uppgift om namn i skolenhetsregistret.

En ny förordning om Skolverkets informationsförsörjning

Det ska införas en ny förordning, med bestämmelser som på olika sätt är av betydelse för att Skolverket ska kunna tillgodose informationsförsörjningen på skolområdet.

Skolenhetsregistret, lärar- och förskollärrregistret samt det nationella informationssystemet för skolväsendet regleras i dag i tre separata förordningar. Vi föreslår att förordningarna ska upphävas och att relevanta bestämmelser i stället ska finnas i den nya förordningen. Förordningen ska också innehålla de bestämmelser om uppgiftsskyldighet som vi föreslår. Vidare ska befintliga bestämmelser som ger Skolverket – och Skolinspektionen – rätt att meddela föreskrifter finnas i den nya förordningen.

Genomförande och ikraftträdande

Vi föreslår att de författningsändringar som behövs, med några undantag, ska träda i kraft den 1 juli 2024. Däremot kommer inte Skolverket att kunna ta över insamlingen från SCB på så kort tid. Skolverket och SCB kommer att behöva förbereda övertagandet nogga för att inte riskera kvalitetsbrister i information och statistik eller ökad börda för uppgiftslämnarna samt för att säkra den personliga integriteten hos de registrerade. Vi bedömer att Skolverket kan ta över insamlingen från SCB från och med den 1 januari 2026 och att de föreslagna ändringarna i Skolverkets instruktion ska träda i kraft från detta datum. Det är dock en pressad tidplan som bl.a. förutsätter att riksdag och regering i god tid fattar beslut om nödvändiga författningsändringar och därmed förknippade budgetbeslut.

Vi bedömer att det inte behövs några övergångsbestämmelser för att genomföra förslagen. Däremot skulle det underlätta om den tillfälliga sekretessbrytande bestämmelsen i 24 kap. 8 a § offentlighets- och sekretesslagen gäller under en tid även efter att Skolverket tagit över insamlingen. Regeringen har föreslagit att den tillfälliga bestämmelsen ska förlängas till den 1 juli 2026.

Konsekvenser av förslaget

Vi bedömer att förslaget inte medför någon ökad börda för kommuner, regioner och enskilda huvudmän inom skolväsendet. Inrapporteringen bör fungera på samma sätt som i dag och förslagen innebär inte att några nya uppgifter samlas in från huvudmännen. Kommuner kommer också fortsättningsvis kunna beställa uppgifter för sin resursfördelning och huvudmännen kommer att kunna beställa specifika underlag från Skolverket för sitt systematiska kvalitetsarbete.

Vårt förslag innebär konsekvenser för flera statliga myndigheter. Men med undantag för Skolverket och SCB bedömer vi att dessa konsekvenser endast är marginella. För Skolverket och SCB innebär förslaget ökade kostnader under den period som Skolverket bygger upp en ny verksamhet och SCB avvecklar delar av sin verksamhet. Vi bedömer dock att förslaget innebär en ekonomisk besparing för staten från och med år 2026 då Skolverkets kostnader kan förväntas vara lägre än den ersättning som myndigheten betalat till SCB för arbetet med insamling. Från och med år 2028 bedömer vi att det inte längre föreligger några övergångskostnader. Då innebär förslaget en besparing för staten på 6,8 miljoner kronor jämfört med kostnaderna år 2023.

Förslaget innebär att Skolverket behandlar en mycket stor mängd personuppgifter om barn och deras föräldrar samt om personal i skolväsendet. Jämfört med den behandling som SCB gör i dag kommer Skolverket inte att behandla några nya personuppgifter. Däremot innebär förslaget att personuppgifter kommer att behandlas av flera myndigheter än i dag. De integritetsskyddande åtgärder vi föreslår innebär dock att påverkan på enskildas personliga integritet begränsas. Denna påverkan framstår därmed som proportionerlig i förhållande till det angelägna intresset att det finns en väl fungerande informationsförsörjning på skolområdet. Vi bedömer också att förslagen är

förenliga med rätten till skydd för privatlivet och rätten till skydd för personuppgifter enligt regeringsformen, Europakonventionen och EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna.

Förslaget innebär att statistiksekretessen enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen behöver brytas i några få särskilt angivna fall genom att uppgifter lämnas till Skolverket från Socialstyrelsen och SCB. Utifrån utredningens direktiv har vi bedömt att det inte finns någon annan möjlighet för Skolverket att få tillgång till de uppgifter som behövs för att informationsförsörjningen på skolområdet ska fungera som avsett. Uppgifterna kommer dock att skyddas av sekretess även hos Skolverket. Utredningen bedömer att ett genombrott i statistiksekretessen i enlighet med vårt förslag är motiverat och att det inte negativt påverkar förtroendet för den officiella statistiken. Vi bedömer också att förslaget är förenligt med EU-förordningen om europeisk statistik.

Utbildningsdepartementet

u.remissvar@regeringskansliet.se

anna.barklund@regeringskansliet.se

Diarienummer U2023/01873

Göteborgs Stads yttrande över remiss från Utbildningsdepartementet - SOU 2023:21 Informationsförsörjning på skolområdet - Skolverkets ansvar

Göteborgs Stad tillstyrker utredningens förslag med de kommentarer och synpunkter som lämnas i detta tjänsteutlåtande.

Göteborgs Stad är i grunden positiv till utredningens förslag. En fungerande informationsförsörjning är av avgörande betydelse för det svenska skolväsendet och utredningens förslag skapar förutsättningar att säkra denna på lång sikt. Göteborgs Stad ser även att det finns uppenbara fördelar med att Skolverket, som statistikansvarig myndighet för skolväsende och barnomsorg, får ett samlat ansvar för statistikframtagningen. För stadens förvaltningar innebär detta en tydligare hantering då det exempelvis blir en och samma myndighet som tar fram definitionerna för vilka uppgifter som ska lämnas in och som också tar emot uppgifterna.

Göteborgs Stads synpunkter på utredningens förslag rör framförallt det praktiska överlämnandet från SCB till Skolverket, vilket medför utmaningar som även utredningen uppmärksammar. Skolverket kommer initialt inte ha samma erfarenhet av statistikproduktion som SCB samtidigt som myndigheten behöver skapa nya rutiner och utforma nya IT-system. Detta medför att kvaliteten i de uppgifter som samlas in och bearbetas under en övergångsperiod riskerar att bli sämre. I förlängningen innebär detta en risk för att statistik som framställts efter övertagandet inte kan jämföras med sådan statistik som framställts innan övertagandet. Göteborgs Stad delar därför utredningens bedömning att det är av stor vikt att de båda myndigheterna tar ett gemensamt ansvar vid överlämningen för att kvalitetsbrister i statistiken i möjligaste mån ska kunna minimeras. Kvaliteten på statistiken bygger också på att uppgiftslämnarna ges rimliga förutsättningar att förbereda sig inför eventuella förändringar. Göteborgs Stad vill därför påpeka behovet av att kommuner och andra uppgiftslämnare hålls kontinuerligt informerade under processens gång för att övergången ska kunna ske så smidigt som möjligt för uppgiftslämnarna.

Göteborgs Stads förvaltningar inom utbildningsområdet använder idag underlag från SCB för att beräkna resursfördelningen till olika förskolor och skolor. Utredningens förslag är utformat så att Skolverket ska kunna ta över denna uppgift från SCB. Göteborgs Stad förutsätter här att de nya bestämmelserna om uppgiftsskyldighet innefattar att Skolverket kan ta del av de historiska data som krävs för att myndigheten ska kunna beräkna de socioekonomiska index som resursfördelningen bygger på.

I utredningen lyfts risken för att kompetens förloras i samband med att verksamheten flyttas från SCB till Skolverket. Utredningen bedömer att det under en övergångsperiod finns en risk för sämre kvalitet i statistiken på grund av detta. Göteborgs Stad delar denna farhåga.

Göteborgs Stad vill också betona att det även ur ett långsiktigt perspektiv är viktigt vilken typ av kompetens som byggs upp inom Skolverket. Av utredningen framgår det att det i Skolverkets uppdrag inte enbart ska ingå att säkerställa tillgången till information om skollagsreglerad verksamhet utan det ingår även i uppdraget att bevaka tillkommande behov av information och arbeta för att dessa behov ska tillgodoses.

Göteborgs Stad ser att Skolverket, som statistikansvarig myndighet, har en viktig roll i att driva utvecklingen när det gäller användandet av data i det svenska skolväsendet. Här ingår exempelvis metodutveckling för att tillgängliggöra statistik utifrån de möjligheter ny teknik medför och de behov huvudmän har kopplat till det systematiska kvalitetsarbetet. Detta ställer delvis andra, och högre krav, på kompetensen inom myndigheten än att enbart förvalta den statistikframtagning som utvecklats inom SCB. Exempelvis har stadens förvaltningar tillsammans med SCB utvecklat resursfördelningsmodeller och Stadsledningskontoret betonar vikten av att det även fortsättningsvis finns resurser och kompetens inom Skolverket som möjliggör utveckling utifrån lokala behov.

Göteborg den 18 oktober 2023
GÖTEBORGS KOMMUNSTYRELSE